Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle | Vastine 5.5.2021 | VN/18410/2020 |

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan vastinepyyntö

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 15 §:n muuttamisesta (HE 65/2021 vp)

Hallituksen esityksessä (HE 65/2021 vp) ehdotetaan muutettavaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lakia. Lakiin lisättäisiin asetuksenantovaltuus, jonka perusteella valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tiettyjen nykyisin kaikille työ- ja elinkeinotoimistoille kuuluvien työttömyysturva-asioiden käsittelyn hoitamisesta useamman kuin yhden työ- ja elinkeinotoimiston toimialueella. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle asiassa annettujen asiantuntijalausuntojen johdosta seuraavaa:

Uudenmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan valiokunnalle, että vakiintuneiden TE-toimistoille annettujen hallintolain esteellisyysperusteiden tulkintaohjeiden mukaan eräissä tilanteissa kaikki TE-toimiston virkamiehet saattavat olla esteellisiä antamaan työvoimapoliittisen lausunnon, jos luottamus TE-toimiston puolueettomuuteen erityisestä syystä vaarantuu. Virkamiehen esteellisyydestä säädetään hallintolaissa. Esteellisyys kiinnittyy asiaa käsittelevään virkamieheen. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan asia on ratkaistavissa siten, että esimerkiksi tilanteessa, jossa kyseinen TE-toimisto on ollut tai olisi ollut työnantajan asemassa, työsuhteen päättymiseen tai tarjotusta työstä kieltäytymiseen liittyvän työnhakijan työttömyysturvaoikeutta koskevan asian ratkaisee ja työvoimapoliittisen lausunnon antaa virkamies, joka ei ole osallistunut mitenkään kyseessä olevaan rekrytointiprosessiin tai palvelussuhteen päättymistä koskevaan asiaan. Lisäksi ministeriö toteaa, että keskitettävät tehtävät hoitavan TE-toimiston toiminta tulee joka tapauksessa organisoida siten, että asioiden käsittelyn puolueettomuus varmistetaan.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa ehdotetun voimaantulon aikataulun tiukaksi ottaen huomioon yhteistoimintamenettely ja muutoskeskustelut. Työ- ja elinkeinoministeriön viittaa tältä osin yhteistoimintamenettelyn läpiviennistä vastaavan KEHA-keskuksen valiokunnalle antamaan lausuntoon, jossa todetaan, että esitetty muutosajankohta mahdollistaa muutokseen liittyvien yhteistoimintaprosessien laadukkaan läpiviennin.

Keski-Suomen TE-toimisto esittää lausunnossaan, että laissa tai sen soveltamisohjeessa tulisi määritellä keskitetyn työttömyysturvayksikön rooli ohjauksessa ja oikeudellisessa neuvonnassa suhteessa TE-toimistoihin ja kuntakokeiluihin sekä Uudenmaan ELY-keskuksen oikeudelliseen tukeen. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan tehtäväjaosta keskitettävät tehtävät hoitavan TE-toimiston ja muiden TE-toimistojen tai Uudenmaan ELY-keskuksen välillä ei ole tarvetta säätää Keski-Suomen TE-toimiston esittämällä tavalla. Nykyisen lainsäädännön mukaan Uudenmaan ELY-

keskus vastaa kaikkien ELY-keskusten toimialueilla TE-toimistojen oikeudellisesta ohjauksesta työttömyysturvalain toimeenpanossa.

Uudenmaan TE-toimisto toteaa lausunnossaan, että asiakastietojärjestelmää on välttämätöntä kehittää siten, että se mahdollistaa valtakunnallisen työjonon työttömyysturva-asioiden käsittelyssä. Työ- ja elinkeinoministeriö viittaa tältä osin KEHA-keskuksen valiokunnalle antamaan lausuntoon, jossa todetaan, että asiakastietojärjestelmään tullaan esityksen pohjalta tekemään muutoksia, jotka tukevat keskitettyä käsittelyä nykyistä paremmin.

SAK ry nostaa lausunnossaan esille kysymyksen ehdotettavan muutoksen suhteutumisesta tulevaan palvelurakenteeseen. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että keskittämisen vaikutusta työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanoon tarkastellaan tarvittaessa myöhemmin osana mahdollisia muita rakenteellisia muutoksia.

STTK ry huomauttaa lausunnossaan, että esityksessä ei ole riittävästi huomioitu TE-toimistojen henkilöstön asemaa. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että hallituksen esityksellä ei ole välittömiä vaikutuksia TE-toimistojen henkilöstön asemaan. Keskittämisestä aiheutuvat vaikutukset henkilöstön asemaan tullaan arvioimaan ja kuvaamaan tarkemmin valtioneuvoston asetuksen antamisen yhteydessä.

Työttömyyskassojen yhteisjärjestö ry kiinnittää lausunnossaan huomiota asiakkaiden yhdenvertaisuuteen toimivallan rajanvetotilanteissa, kun työvoimapoliittisia lausuntoja antavat työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa kokeilualueiden kunnat, TE-toimistot ja keskitettävät tehtävät hoitava TE-toimisto. Työ- ja elinkeinoministeriö yhtyy yhteisjärjestön näkemykseen sen tärkeydestä, että mainitut tahot soveltavat toimivaltasäännöksiä yhdenmukaisesti.

Laati: hallitussihteeri Eeva Vartio